

Rodna Gruda

Spoznavajmo Slovenijo skozi pomembne dogodke in dosežke naših športnikov, umetnikov, znanstvenikov,...

Discovering Slovenia through historic events and the achievements of our sportsmen, artists, and scientists ...

Objavljeno dne/Published on: 08.12.2016

Avtor članka/Article Author: Jerica Potočnik

Slovenijo so v drugi polovici leta 2016 zaznamovali različni dogodki in osebe s področja športa, znanosti, gospodarstva in kulture. Tokrat smo se osredotočili predvsem na izjemne dosežke Slovenk in Slovencev ter dogodke, od katerih lahko pričakujemo pozitivne učinke.

In the second half of 2016, the course of Slovenian history was determined by various events and professionals from the fields of sports, science, economy, and culture. This time, we focused primarily on the outstanding achievements of Slovenians and certain events that will most likely bear positive results.

Štiri medalje za Slovenijo

Slovenski športnice in športniki so na letošnjih olimpijskih igrah v Riu de Janeiru osvojili štiri medalje. Judoistka Tina Trstenjak je v kategoriji do 63 kilogramov osvojila zlato. Srebro sta si priveslala kajakaš Peter Kauzer v slalomu na divjih vodah in jadralec Vasilij Žbogar v kategoriji finn. Judoistka Ana Velenšek je v kategoriji do 78 kilogramov dobila bronasto medaljo. Kajakašica na mirnih vodah Špela Ponomarenko Janić je s četrtem mestom za las zgrešila olimpijsko odličje. Pozitivno je presenetila tudi slovenska rokometna reprezentanca, ki je zasedla odlično šesto mesto. Štiri olimpijska odličja v Riu so Sloveniji prinesla visoko sedmo mesto na razpredelnici medalj glede na število prebivalcev.

Neverjeten uspeh motokrosista Gajserja

Slovenski ljubitelji in ljubiteljice motokrosa so se septembra razveselili neverjetnega uspeha motokrosista Tima Gajserja. Le-ta je namreč osvojil naslov svetovnega prvaka v elitnem razredu MXGP. Gajser, ki je postal svetovni prvak pri rosnih 19-ih letih, je odlično nastopal celotno sezono in tako dosegel največji uspeh slovenskega moto športa.

Putin obiskal Slovenijo

V Sloveniji je poleti zelo odmevala novica o obisku ruskega predsednika Vladimirja Putina. Putin se je konec julija udeležil slovesnosti ob 100. obletnici postavitve Ruske kapelice pod Vršičem. V svojem govoru se je zahvalil Slovincem za ohranjanje spomina na ruske vojake. Kot je poudaril, je kapelica postala simbol rusko-slovenskega prijateljstva, skupnih teženj po miru in blagostanju, v njej pa se vsako leto spomnijo na ruske vojake, ki jih je pred stotimi leti pri gradnji ceste čez Vršič zasul plaz.

Po slovesnosti se je Putin s slovenskim predsednikom Borutom Pahorjem napotil še na Žale, kjer je odkril spomenik padlim ruskim in sovjetskim vojakom med prvo in drugo svetovno vojno. Sledila je še delovna večerja na Brdu pri Kranju.

Čeprav naj bi bil obisk Putina predvsem pietetne narave, so se mnogi slovenski in tuji novinarji spraševali, ali bo imela Slovenija od obiska tudi gospodarske koristi.

Ameriška prva dama ima slovenske korenine

Oči svetovne javnosti so bile v začetku novembra uprte v dogajanje okrog ameriških predsedniških volitev. Zmagal je republikanski kandidat Donald Trump, slovenska javnost pa se je ob tem z velikim zanimanjem osredotočala na njegovo ženo Melanio Trump. Prva dama ima namreč slovenske korenine. Melania Trump (rojena Melanija Knavs) je bila rojena leta 1970 v Novem mestu, odraščala pa je v Sevnici. Že v najstniških letih je začela graditi uspešno kariero fotomodela, najprej v Evropi, kasneje v Združenih državah Amerike, kjer je spoznala bodočega moža Donalda Trumpa. Poročila sta se leta 2005.

Slovenski politični vrh se zavzema, da bi Slovenija še bolj poglobila prijateljske odnose z ZDA, »navadni« državljanji pa pričakujejo, da bo »slovenska« prva dama v Beli hiši prispevala k večji prepoznavnosti in promociji države. Največ si od dejstva, da ima Trumpova slovenske korenine, obetajo v turizmu.

Vesoljska tehnologija zanimiva tudi za slovenska podjetja

Slovenija je julija v Parizu podpisala sporazum o pridruženem članstvu v Evropski vesoljski agenciji. Sporazum slovenskim podjetjem omogoča razvoj visokotehnoloških proizvodov z visoko dodano vrednostjo. Slovenski znanstveniki in raziskovalci se iz leta v leto bolj uveljavljajo na področju vesoljske tehnologije. Med njimi so tudi strokovnjaki iz podjetja Sinergise, ki so oktobra zmagali na mednarodnem tekmovanju s področja uporabe satelitskih podatkov Copernicus Masters. Rešitev [Sentinel Hub](#), ki jo je ponudilo podjetje Sinergise, skrajša čas za prikaz in uporabo satelitskih posnetkov z nekaj ur na le nekaj sekund. Kot zanimivost omenimo, da bo prvi slovenski nanosatelit v vesolje poletel prihodnje leto. Nanosatelit s podporo Evropske vesoljske agencije snujejo strokovnjaki z Univerze v Mariboru in podjetje SkyLabs, ki je specializirano za miniaturizacijo vesoljskih tehnologij.

Okolju prijaznejši način raztapljanja platine

Mednarodna skupina raziskovalcev pod vodstvom dr. Nejca Hodnika iz Odseka za katalizo in reakcijsko inženirstvo na Kemijskem inštitutu je odkrila nov način raztapljanja platine. Ta naj bi predstavljal za okolje bistveno manj škodljiv proces in pomeni velik korak k zelenim rešitvam izrabe odpadkov ter ohranjanju čistejšega okolja. Članek o projektu in njegovih rezultatih je bil oktobra objavljen v ugledni znanstveni reviji [Nature Communications](#).

Izdelali prvi prototip elastokaloričnega hladilnika

Laboratorij za hlajenje in daljinsko energetiko s fakultete za strojništvo je v sodelovanju z dansko tehnično univerzo razvil in izdelal prvi prototip regenerativnega elastokaloričnega hladilnika. Članek o tem projektu je bil v začetku septembra objavljen v ugledni znanstveni reviji Nature Energy. Kot so sporočili s fakultete, je razvita naprava izdelana tako, da hladi in greje s pomočjo raztezanja in krčenja kosa superelastične kovine. Ta nadomešča plin, ki ga za svoje delovanje potrebujejo klasični hladilniki. S tem poskušajo izboljšati relativno nizko učinkovitost ter z uporabo okoljsko neoporečnega hladiva izničiti učinek tople grede.

Kravje mleko ne škodi zdravju

Slovenski raziskovalci so bili dejavni tudi na področju prehrane. Raziskovalci Veterinarske fakultete Univerze v Ljubljani so namreč dokazali, da uživanje kravjega mleka, ki vsebuje naravne estrogene, nima negativnih učinkov za zdravje. To novico so v začetku avgusta sporočili iz ameriškega združenja, ki skrbi za razvoj mlečne industrije (American Dairy Science Association).

Poletelo letalo na vodikov pogon

Slovensko podjetje Pipistrel je v sodelovanju z nemškim nacionalnim inštitutom za letalske in vesoljske tehnologije DLR naredilo hibridno letalo s tehnologijo vodikovih celic. To je jeseni prvič poletelo, in sicer z letališča v Stuttgartu. Direktor Pipistrela Ivo Boscarol je ob tem napovedal začetek nove dobe, ko bodo nove in čistejše pogone iskali tudi za velika letala. Štirisedežno letalo namreč poganja vodik skupaj s kisikom iz ozračja, med letom pa je edina emisija vodna para.

Napoved gospodarske rasti

Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) Sloveniji za letos napoveduje gospodarsko rast v višini dveh odstotkov, kar je 0,5 odstotne točke več od junijske napovedi in nad povprečjem OECD. Prihodnje leto naj bi se rast dvignila na 2,4 odstotka, kar je tudi več, kot je OECD napovedala junija, in sicer za 0,1 odstotne točke. OECD tudi ocenjuje, da se bo brezposelnost v Sloveniji zniževala. Po anketni metodi naj bi bila brezposelnost v Sloveniji letos 7,8-, prihodnje leto 7,1-odstotna, leta 2018 pa naj bi padla na 6,9 odstotka.

Hostel Celica med najboljšimi hostli

Ljubljanski Hostel Celica se je uvrstil na seznam desetih najboljših luksuznih mladinskih hotelov v Evropi. Seznam je sestavil britanski Guardian. Hostel Celica je, kot ga opisuje časopis Guardian, "živahno mesto za bivanje z lastno umetnostno galerijo, odlično kavarno in restavracijo ter alternativnimi prizorišči v starih skladiščih tik za njim". Zanimivo je, da je stavba, kjer je danes Hostel Celica, več kot sto let služila kot zapor. Prvi gostje so v njej prespali leta 2003.

Najboljši športni kraj je Bled

Bled je eden izmed najbolj znanih turističnih krajev v Sloveniji. Od novembra pa si lahko obetamo še večjo prepoznavnost. Na svetovnem turističnem sejmu v Londonu je bil namreč Bled razglašen za najboljši športni kraj na svetu. Tretje mesto v isti kategoriji je zasedla Kranjska Gora.

Boršnikov prstan letos Daretu Valiču

Letošnji dobitnik Boršnikovega prstana je upokojeni igralec in dolgoletni član ansambla ljubljanske Drame Dare Valič. Boršnikov prstan, najuglednejše slovensko priznanje za gledališke dosežke, podeljujejo od leta 1970. Dare Valič je bil rojen leta 1941 v Banjaluki. Med letoma 1961 in 1965 je na AGRFT študiral dramsko igro in leta 1991 tudi diplomiral. Valič je odigral okoli 110 vlog. Od 1969 do 1971 je bil svoboden igralec. V ljubljanski Drami se je redno zaposlil 1971. in ji ostal zvest do upokojitve leta 2005. Valič je slovenski javnosti dobro znan tudi s televizijskih zaslonov. Med drugim je igral v filmih To so gadi in Poletje v školjki.

Po naključju našli izgubljeni mojstrovini

Iz Narodne galerije so novembra sporočili, da so našli slike Ptičar in Prestar, ki ju je ustvaril baročni slikar Fortunat Bergantsta in sta od druge svetovne vojne veljali za pogrešani. Obstajale so le črno-bele reprodukcije iz leta 1922, ko sta bili slike na ogled na zgodovinski razstavi slovenskega slikarstva v Ljubljani, obstajal pa je tudi podatek, da sta bili še med drugo svetovno vojno v lasti Jožefa Hudoverniga iz Ljubljane. Slike sta po naključju odkrila lastnika in se obrnila na sodnega cenilca za barok dr. Ferdinanda Šerbelja iz Narodne galerije, ki se je takoj začela pogajati o odkupu slik. Kot pravijo v galeriji, sodita slike v nacionalno zbirko in bosta po restavriranju vključeni v stalno zbirko. Ob tem poudarjajo, da gre za eno izmed najpomembnejših odkritij v slovenski likovni umetnosti.

Edinstvena najdba na Donački gori

Na pobočju Donačke gore v Rogatcu so oktobra odkrili prazgodovinsko arheološko najdišče. Gre za ostanke nasebine iz začetka železne dobe, ki so po ocenah arheologov edinstveni tudi v evropskem prostoru. Po besedah vodje izkopavanja Boštjana Odarja so najdbe stare približno 2.800 let in segajo v prelom iz bakrene v železno dobo. Zanimivo je, da je bila gora v tem času poseljena na izjemno strmem območju.